

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. С. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра економіки маркетингу та міжнародних відносин (№ 605)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова НМК 3

Філіпковська Л. О. Філіпковська
(підпись) (ініціали та прізвище)

«31» серпня 2021 р.

СИЛАБУС ОБОВ'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи економіки бізнесу

Галузі знань: 05 Соціальні та поведінкові науки, 07 Управління та адміністрування, 29 Міжнародні відносини

Спеціальності: 051 Економіка, 075 Маркетинг, 292 Міжнародні
економічні відносини

Освітні програми: Економіка підприємства, Маркетинг, Міжнародна економіка

Форма навчання: денна, заочна

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Силабус введено в дію з 01.09.2021 року

Харків – 2021 р.

Харків – 2021 р.

Розробник: Артьомова А.В., доцент, канд.техн.наук, доцент
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання)

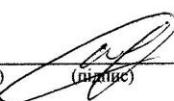

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри Економіки, маркетингу та міжнародних економічних відносин (№ 605)
(назва кафедри)

Протокол № 2 від « 30 » серпня 2021 р.

Завідувач кафедри д.е.н., професор
(науковий ступінь та вчене звання)

Давидова І. О.

(ініціали та прізвище)

Погоджено з представником здобувачів освіти:

Професорка стур. ради 6 фас
(підпис)

Д. О. Верабченко
(ініціали та прізвище)

1. Загальна інформація про викладача

Артьомова Аліна Вадимівна, доцент кафедри економіки, маркетингу та міжнародних економічних відносин», кандидат технічних наук, доцент.

Викладає наступні дисципліни: «Міжнародний економічний аналіз», «Маркетингова товарна політика», «Бізнес-аналітика», «Інноваційне підприємництво», «Економіко-математичні методи та моделі (Економетрика)», «Основи економіки бізнесу».

Напрями наукових досліджень: методи і моделі автоматизації складської логістики і планування ланцюга поставок для науково-технічного високотехнологічного виробництва

Контактна інформація: e-mail: a.artymova@khai.edu

Персональна сторінка: <https://faculty6.khai.edu/uk/site/artemova-alina-vadimovna.html>

2. Опис навчальної дисципліни

Семestr, в якому викладається дисципліна – 2 семестр.

Обсяг дисципліни: 6,5 кредитів ЄКТС/195 годин, у тому числі аудиторних – 64 год., самостійної роботи здобувачів – 131 год.

Форма здобуття освіти – денна, заочна

Дисципліна – обов'язкова

Види навчальної діяльності – лекції, практичні заняття, самостійна робота здобувача.

Види контролю – поточний, модульний та підсумковий (семестровий) контроль (іспит)

Мова викладання – українська.

Пререквізити – інформатика, політекономія.

Кореквізити – мікроекономіка, маркетинг.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Основи економіки бізнесу» є надання систематизованих знань майбутнім фахівцям з економіки, маркетингу щодо виконання професійних обов'язків в галузі підприємництва в Україні.

Завдання:

- висвітлення теоретичних зasad та економічної природи підприємництва;
- широка і грунтовна характеристика організаційно-правових форм підприємництва;
- вивчення можливих способів входження в бізнес; освоєння типового алгоритму бізнес-планування;
- вивчення технологій заснування власної справи; ознайомлення з можливими варіантами підтримки розвитку підприємництва в Україні.

Компетентності, які набуваються:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі повинні досягти таких компетентностей:

а) інтегральна:

– здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері міжнародних відносин у цілому та міжнародних економічних, зокрема, а також у процесі навчання, що передбачає застосування новітніх теорій та методів при здійсненні комплексних досліджень світогосподарських зв'язків.

б) загальні:

– здатність математично оцінювати, обґрунтовувати прийняття рішень в сфері економіки, моделювати економічні процеси та прогнозувати ефективність результатів;

– здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

– здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

– здатність навчатися та бути сучасно навченим.

– здатність обґрунтовувати доцільність, аналізувати та оцінювати ефективність проведення економічної політики держави, враховувати основні економічні закони у процесі професійної діяльності;

– здатність до адаптації та дій в новій ситуації;

– здатність приймати ефективні управлінські рішення для досягнення поставленої мети щодо забезпечення сталого розвитку;

– здатність використовувати теоретичні положення маркетингу для інтерпретації та прогнозування явищ і процесів у маркетинговому середовищі;

– здатність використовувати інструментарій маркетингу в інноваційній діяльності;

– здатність аналізувати поведінку ринкових суб'єктів та визначати особливості функціонування ринків;

– здатність володіти навичками презентації результатів власної роботи, наукового та практичного матеріалу.

в) спеціальні:

– здатність до абстрактного мислення щодо функціонування складних економічних систем;

– аналізувати і прогнозувати ринкові явища та процеси на основі застосування фундаментальних принципів, теоретичних знань і прикладних навичок здійснення маркетингової діяльності

– здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях;

– здатність демонструвати стійке розуміння особливостей функціонування середовища міжнародних відносин та моделей економічного розвитку;

– здатність виокремлювати закономірності та характерні ознаки світогосподарського розвитку й особливості реалізації економічної політики;

– здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі;

– здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів;

– здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення;

– здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності;

– здатність до вивчення та прогнозування кон'юнктури зовнішніх ринків, розрахунку їх місткості, визначення прогнозних показників експорту, аналізу поведінки споживачів і конкурентів, а також конкурентного середовища.

Програмні результати навчання:

- пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки;
- аналізувати і прогнозувати ринкові явища та процеси на основі застосування фундаментальних принципів, теоретичних знань і прикладних навичок здійснення маркетингової діяльності;
- проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність їх діяльності;
- використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність;
- демонструвати знання і розуміння теоретичних основ та принципів провадження маркетингової діяльності;
- аналізувати і прогнозувати ринкові явища та процеси на основі застосування фундаментальних принципів, теоретичних знань і прикладних навичок здійснення маркетингової діяльності;
- збирати і аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та маркетингові показники, обґрунтовувати управлінські рішення на основі використання необхідного й методичного інструментарію;
- знати та використовувати маркетингову термінологію, пояснювати класичні та сучасні концепції маркетингу.

Очікувані результати навчання:

- використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях;
- растосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржової діяльності;
- організовувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі і біржової діяльності;
- демонструвати підприємливість в різних напрямах професійної діяльності та брати відповідальність за результати;
- демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці;
- вміння застосовувати інноваційні підходи в підприємництві, торгівлі та біржовій діяльності;
- знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці;
- вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів;
- демонструвати вміння бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ризиків та результатів діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур з урахуванням ризиків.

4. Зміст навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. «Теоретичні основи регулювання підприємництва »

Тема 1. Основи підприємництва в ринкових умовах

Форма занять: лекція

Обсяг аудиторного навантаження: 6 годин.

Тема практичного заняття: Основи підприємництва в ринкових умовах

Обов'язкові предмети та засоби: роздатковий матеріал, електронно-обчислювальне обладнання, обладнання для візуального супроводження засвоєння матеріалу лекції та практичного заняття.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 11 годин.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувачів: Прийоми та методи міжнародного економічного аналізу. Порівняння, форми порівнянь та їх використання в міжнародному аналізі.

Анотація:

Об'єктивні засади підприємництва. Підприємницька діяльність: сутність, функції, принципи та передумови. Суб'екти підприємницької діяльності. Обмеження у здійсненні підприємницької діяльності (порядок ліцензування), припинення підприємницької діяльності. Функції та правовий статус підприємця.

Тема 2. Державне регулювання підприємництва.

Форма занять: лекція.

Обсяг аудиторного навантаження: 6 годин.

Тема практичного заняття: Державне регулювання підприємництва

Обов'язкові предмети та засоби: роздатковий матеріал, електронно-обчислювальне обладнання, обладнання для візуального супроводження засвоєння матеріалу лекції та практичного заняття.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 11 годин.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувачів: Прийоми та методи міжнародного економічного аналізу. Порівняння, форми порівнянь та їх використання в міжнародному аналізі.

Анотація:

Правова база створення та розвитку підприємницької діяльності в Україні. Сутність та методи, функції, органи державного регулювання підприємництва. Механізм державного регулювання підприємництва. Чинники, що впливають на суб'єктів підприємницької діяльності. Державна реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності

Тема 3. Види підприємницької діяльності.

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Обсяг аудиторного навантаження: 6 годин.

Тема практичного заняття: Види підприємницької діяльності.

Обов'язкові предмети та засоби: роздатковий матеріал, електронно-обчислювальне обладнання, обладнання для візуального супроводження засвоєння матеріалу лекції та практичного заняття.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 11 годин.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувачів: Прийоми та методи міжнародного економічного аналізу. Порівняння, форми порівнянь та їх використання в міжнародному аналізі.

Анотація:

Підприємницька діяльність, її класифікація (за призначенням, за формами власності, за кількістю власників). Виробниче підприємництво, його склад, чинники, що забезпечують виробництво.

Тема 4. Організаційно-правові форми підприємництва.

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Обсяг аудиторного навантаження: 6 годин.

Тема практичного заняття: Організаційно-правові форми підприємництва.

Обов'язкові предмети та засоби: роздатковий матеріал, електронно-обчислювальне обладнання, обладнання для візуального супроводження засвоєння матеріалу лекції та практичного заняття.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 11 годин.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувачів: вивч Аналіз міжнародної діяльності на макрорівні. Розподіл країн за географічними регіонами, за рівнем доходів на душу населення, за рівнем заборгованості.

Анотація:

Організаційна одиниця підприємництва. Загальна характеристика суті й видів господарських товариств. Економічна суть орендних підприємств та лізингу як форми оренди. Особливості створення та діяльності малих підприємств з іноземним капіталом.

Тема 5. Форми виходу підприємств на зовнішні ринки.

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Обсяг аудиторного навантаження: 6 годин.

Тема практичного заняття: Форми виходу підприємств на зовнішні ринки. Дослідження потенційних можливостей фірми.

Обов'язкові предмети та засоби: роздатковий матеріал, електронно-обчислювальне обладнання, обладнання для візуального супроводження засвоєння матеріалу лекції та практичного заняття.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 11 годин.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувачів: Аналіз міжнародної діяльності на макрорівні. Розподіл країн за географічними регіонами, за рівнем доходів на душу населення, за рівнем заборгованості.

Анотація:

Класифікація і характеристика різноманітних форм виходу на зовнішні ринки. Умови існування. Критерії вибору форм виходу підприємств на зовнішні ринки. Вивчення і аналіз умов ринку. Дослідження потенційних можливостей фірми. Пошук партнерів при здійсненні безпосередніх експортно-імпортних операцій. Способи встановлення контактів з потенційним партнером.

Тема 6. Аналіз виконання підприємством міжнародних зобов'язань.

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Обсяг аудиторного навантаження: 6 годин.

Тема практичного заняття: Аналіз виконання підприємством міжнародних зобов'язань. Аналіз використання зобов'язань експортних та імпортних операцій.

Обов'язкові предмети та засоби: роздатковий матеріал, електронно-обчислювальне обладнання, обладнання для візуального супроводження засвоєння матеріалу лекції та практичного заняття.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 11 годин.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувачів: Аналіз виконання підприємством міжнародних зобов'язань. Аналіз використання зобов'язань експортних та імпортних операцій.

Анотація:

Система показників для аналізу зовнішньоекономічної діяльності підприємств. Аналіз використання зобов'язань експортних та імпортних операцій. Аналіз динаміки експорту та імпорту. Аналіз якості експортних та імпортних товарів. Аналіз конкурентних переваг експортних та імпортних товарів. Методи оцінки конкурентоспроможності: диференційний, комплексний.

Модульний контроль 1

Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).

Обсяг аудиторного навантаження: 1 година

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Змістовний модуль 2. «Організація бізнесу та його економічні результати»

Тема 7. Коопераційні зв'язки суб'єктів підприємництва

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Обсяг аудиторного навантаження: 3 годин.

Обов'язкові предмети та засоби: роздатковий матеріал, електронно-обчислювальне обладнання, обладнання для візуального супроводження засвоєння матеріалу лекції та практичного заняття.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 11 годин.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувачів: Аналіз використання коштів у міжнародній діяльності підприємства. Узагальнення результатів аналізу щодо раціональності використання коштів у зовнішній торгівлі.

Анотація:

Об'єктивна необхідність коопераційних зв'язків суб'єктів підприємництва.

Тема 8 Інформаційне забезпечення підприємництва.

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Обсяг аудиторного навантаження: 3 годин.

Обов'язкові предмети та засоби: роздатковий матеріал, електронно-обчислювальне обладнання, обладнання для візуального супроводження засвоєння матеріалу лекції та практичного заняття.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 11 годин.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувачів: Ціна товару в міжнародних контрактах купівлі – продажу. Суть контрактної ціни.

Анотація:

Вихідна інформація, її склад та зміст.

Тема 9. Організація бізнесу та заснування власної фірми.

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Обсяг аудиторного навантаження: 6 годин.

Тема практичного заняття: Організація бізнесу та заснування власної фірми.

Обов'язкові предмети та засоби: роздатковий матеріал, електронно-обчислювальне обладнання, обладнання для візуального супроводження засвоєння матеріалу лекції та практичного заняття.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 11 годин.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувачів: Валютні та фінансові умови зовнішньоекономічних контрактів. Валютні обмовки, їх види.

Анотація:

Засновницькі документи та їх підготовка. Статутний фонд та його формування.

Тема 10 Маркетинг у підприємницької діяльності.

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Обсяг аудиторного навантаження: 6 годин.

Тема практичного заняття: Маркетинг у підприємницької діяльності.

Обов'язкові предмети та засоби: роздатковий матеріал, електронно-обчислювальне обладнання, обладнання для візуального супроводження засвоєння матеріалу лекції та практичного заняття.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 11 годин.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувачів: Аналіз зовнішньоекономічної діяльності. Аналіз фінансових результатів і прибутку при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.

Анотація:

Маркетинг в системі організації та управління діяльністю малого підприємства. Сутність менеджменту та його роль у розвитку підприємництва.

Тема 11. Економічне регулювання підприємницької діяльності.

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Обсяг аудиторного навантаження: 5 годин.

Тема практичного заняття: Економічне регулювання підприємницької діяльності.

Обов'язкові предмети та засоби: роздатковий матеріал, електронно-обчислювальне обладнання, обладнання для візуального супроводження засвоєння матеріалу лекції та практичного заняття.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 11 годин.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувачів: Аналіз ефективності міжнародної діяльності підприємства. Модель факторної системи аналізу рентабельності міжнародної діяльності підприємства.

Анотація:

Концепція собівартості і класифікація витрат на виробництво і реалізацію продукції. Номенклатура статей калькуляції собівартості одиниці продукції у виробничому підприємництві.

Тема 12. Фінансово-економічні результати підприємницької діяльності.

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Обсяг аудиторного навантаження: 5 годин.

Тема практичного заняття: Фінансово-економічні результати підприємницької діяльності.

Обов'язкові предмети та засоби: роздатковий матеріал, електронно-обчислювальне обладнання, обладнання для візуального супроводження засвоєння матеріалу лекції та практичного заняття.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 10 годин.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувачів: Аналіз ефективності міжнародної діяльності підприємства. Модель факторної системи аналізу рентабельності міжнародної діяльності підприємства.

Анотація:

Алгоритм визначення фінансових результатів від підприємницької діяльності.

Модульний контроль 2

Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).

Обсяг аудиторного навантаження: 1 година

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

5. Індивідуальні завдання

Не передбачені навчальним планом.

6. Методи навчання

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань

теми лекції обмежується двома-трьома ключовими моментами, увага студентів концентрується на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках, використовується передовий досвід. Під час лекцій використовується друкований опорний конспект у якому виділені головні висновки з питань, що розглядаються. При викладанні лекційного матеріалу студентам пропонуються питання для самостійного розмірковування. При цьому лектор задає запитання, які спонукають студента шукати розв'язання проблемної ситуації. Така система примушує студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників з приводу даної теми (питання), а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд проблемних ситуацій у процесі вивчення навчального матеріалу

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних результатів роботи з виконання індивідуальних завдань.

Рольові ігри (елементи) – форма активізації студентів, за якої вони задіяні в процесі інсценізації певної ситуації у ролі безпосередніх учасників подій.

7. Методи контролю

Поточний контроль (теоретичне опитування й розв'язання практичних завдань), модульний контроль (тестування за розділами курсу) та підсумковий (семестровий) контроль (іспит).

Під час вивчення дисципліни застосовується поточний і підсумковий контроль знань. Усі ці види контролю тісно взаємозв'язані й організуються так, щоб стимулювати ефективну самостійну роботу студентів протягом семестру і забезпечити об'єктивне оцінювання рівня їхніх знань.

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, у процесі розгляду й оцінювання виконаних завдань, спілкування викладача зі студентом на індивідуальних консультаціях. Він має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Засоби проведення поточного контролю включають тести для виявлення ступеня оволодіння студентами необхідними теоретичними положеннями, а також задачі різної складності. Розв'язання задач передбачає вміння студентом застосовувати отримані знання для вирішення певних практичних проблем.

Підсумковий контроль проводиться у формі контрольних робіт за окремими частинами (модулями) дисципліни. Для проміжного контролю дисципліна поділена на дві частини (модулі): 1 модуль – теми 1-6; 2 – теми 7-12.

Підсумковий контроль проводиться у формі письмового іспиту. Студенти допускаються до іспиту, якщо він виконав усі обов'язкові роботи і завдання з дисципліни протягом семестру. Перелік таких робіт і завдань доводиться до студентів на початку семестру. Своєчасність і якість їх виконання з'ясовуються в процесі поточного контролю.

Якщо студент одержав незадовільну оцінку за контрольне оцінювання з певної теми курсу, або був відсутній на контрольному оцінюванні, то він зобов'язаний ліквідувати поточну заборгованість, що утворилася, під час найближчої консультації у викладача, який проводить практичні заняття або лекції з даної дисципліни.

Студент, який має заборгованості з контрольних оцінювань з окремих тем курсу "Міжнародний економічний аналіз", вважається таким, що не виконав всі види робіт, передбачені навчальним планом на семестр з цієї навчальної дисципліни, і до іспиту не допускається.

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Модуль 1			
Змістовний модуль 1			
Робота на лекціях	0...2	6	0...12
Виконання і захист лабораторних (практичних) робіт	0...5	4	0...20
Модульний контроль	0...20	1	0...18
Змістовний модуль 2			
Робота на лекціях	0...2	6	0...12
Виконання і захист лабораторних (практичних) робіт	0...5	4	0...20
Модульний контроль	0...20	1	0...18
Усього за семестр			0...100

Семестровий контроль (іспит) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за наявності допуску до іспиту.

Приклади питань.

1. В чому полягає пошук ідей бізнесу?
2. В чому полягають техніко-економічні розрахунки при виборі бізнесу?
3. Що таке бізнес-план, та його основні розділи?
4. В чому полягають маркетингові дослідження в бізнесі?
5. Що таке товарна політика в бізнесі та її складові частини?
6. В чому визначається конкурентоздатність продукції, та чим вона визначається?
7. Які умови визначають виробничо-ресурсний потенціал бізнесу?
8. Що таке організаційний план бізнес-плану та що він визначає?
9. Які ризики притаманні бізнесу та як їх страхують?
10. Фінансовий план бізнес-плану та які питання він охоплює.
11. Основні організаційно правові форми бізнесу та їх стисла характеристика.
12. Характеристика повного товариства.
13. Характеристика командного товариства.
14. Характеристика товариства з повною відповідальністю.
15. Характеристика товариства з додатковою відповідальністю.
16. Характеристика акціонерних товариств та їх види.
17. Порядок реєстрації підприємств.
18. Організація ліцензування бізнесу (діяльності).
19. Основні елементи інфраструктури бізнесу.
20. Банківське обслуговування бізнесу.
21. Біржі, їх види та роль у визначені відносин в бізнесі.
22. Фондові біржі та їх роль у розвитку фондових операцій в бізнесі.
23. Товарні біржі та їх роль у розвитку товарних відносин в бізнесі.
24. Визначення та основні функції аудиту в бізнесі.
25. Основні об'єкти та етапи перевірки бізнесу. Що визначає аудиторський висновок?
26. Визначення та функції митниці у бізнесі.
27. Митні режими в бізнесі.
28. Митні правопорушення в бізнесі.

Під час складання семестрового іспиту здобувач має можливість отримати максимум 100 балів. Білет для іспиту складається з двох теоретичних питань і 10 тестів, максимальна кількість балів за кожне питання 30 балів та 4 бали за кожну правильну відповідь на тести що складає в сумі 100 балів.

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Задовільно (60-74). Виставляється, якщо студент знає тільки основний програмний матеріал, допускає неточності, недостатньо чітко формулює основні поняття, непослідовний у викладі матеріалу. Слабо володіє термінологією або серйозно плутає визначення, номенклатуру, недостатньо добре використовує статистичний і фактичний матеріал. Показати мінімум знань та умінь. Виконати й захистити всі практичні завдання та здати тестування.

Добре (75-89). Виставляється, якщо студент знає програмний матеріал, грамотно і по суті висловлює його, допускаючи незначні неточності в трактуванні понять і категорій. Дає правильні відповіді на всі завдання, але є зауваження або відхилення від основних питань. Студент має загальні уявлення про механізм дії основних зasadів державної податкової політики щодо оподаткування підприємницької діяльності; закони функціонування ринку і поведінки товаровиробників; сутність, форми та методи конкурентної боротьби; сутність і структуру економічної власності; сутність маркетингової діяльності на підприємстві; сутність і структура витрат виробництва; якість товарів та їх доведення до споживачів; фінанси підприємства та фінансовий менеджмент; економічні ризики в підприємницькій діяльності. Захистити всі практичні завдання, здати тестування.

Відмінно (90-100). Виставляється, якщо студент глибоко і в повному обсязі засвоїв програмний матеріал, грамотно, логічно його висловлює в усній і письмовій формі. Знає рекомендовану і додаткову літературу, проявляє творчий підхід і правильно обґрунтovanує ухвалені рішення, добре володіє різносторонніми уміннями і навичками при розв'язанні практичних задач. Дає правильні, послідовні, вичерпні відповіді на всі питання, під час відповіді використовує наукову термінологію і нові статистичні дані. Виконати й захистити всі практичні завдання та здати модулі з максимальною кількістю балів.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	іспит
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	

9. Політика навчального курсу

Відпрацювання пропущених занять відбувається відповідно до розкладу консультацій, за попереднім погодженням з викладачем. Питання, що стосуються академічної доброчесності, розглядає викладач або за процедурою, визначеною у Положенні про академічну доброчесність:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

10. Методичне забезпечення

Викладання навчальної дисципліни забезпечується сучасними технічними засобами навчання, які побудовані на новітніх інформаційно-комунікаційних технологіях.

На заняттях і під час самостійній роботі студентів використовуються методичні рекомендації щодо вивчення дисципліни, ілюстративні дидактичні матеріали, які розроблені на кафедрі, а саме:

- опорний конспект лекцій;
- навчальні посібники: Вартанян В.М. Основи підприємницької діяльності: навч. посібник / В. М. Вартанян, Д.В. головань, Б.Б. Стельюк. – Х.: Нац. аерокосм. ун-т «Харківський авіаційний інститут», 2009. – 43 с.;
- робоча навчальна програма;
- збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- презентації.

Електронний ресурс, на якому розміщено **навчально-методичний комплекс дисципліни**:

Навчально-методичне забезпечення дисципліни "Основи підприємництва" для бакалаврів / Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харків. авіац. ін-т" ; розроб. О. О. Воляк. - Харків, 2020. - 236 с . - http://library.khai.edu/library/fulltexts/doc/_1011Osnovi2.pdf

11. Рекомендована література Базова

1. Господарський кодекс України : прийнятий Верховною Радою України від 16.01.2003 № 436-IV : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/436-15/page>.
2. Цивільний кодекс України. Офіційний текст. – К. : Кондор, 2004. – 395 с.
3. Податковий кодекс України : прийнятий Верховною Радою України від 02.12.2010 № 2755-VI : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
4. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 року №755-IV : [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/755-15>.
5. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні : Закон України від 22. 03. 2012 № 4618-VI : [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>.
6. Закон України. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом // Відомості Верховної ради України. – 1999. - №42-43. С. 378.
7. Закон України. Про господарські товариства. - К.,1991. [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>
8. Закон України. Про зовнішньоекономічну діяльність // Збірник законодавства з підприємницького права України. Збірник нормативних актів. – К.: Атіка, 2000. – Ст. 865-887.
9. Про інвестиційну діяльність: Закон України № 1560-XII: [Електронний ресурс]. - Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12.
10. Про ліцензування видів господарської діяльності : Закон України від 02. 03. 2015 року № 222-VIII : [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/222-19>.

11. Закон України. Про підприємництво. - К., 1991. [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/698-12>.
12. Закон України. Про режим іноземного інвестування // Збірник законодавства з підприємницького права України. Збірник нормативних актів. – К.: Атіка, 2000. – С. 961-965.
13. Класифікатор видів економічної діяльності : [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://kved.biz.ua/>.
14. Апопій В. В. Основи підприємництва [Текст]: навч. посібник / В. В. Апопій, С. А. Середа, Н. О. Шутовська. - Львів : Новий світ-2000, 2013. – 323 с.
15. Доброва Н. В. Основи бізнесу: навчальний посібник / Н. В. Доброва, М. М. Осипова– Одеса: Бондаренко М.О., 2018. – 305 с.
16. Кузьменко Б. Е. Предпринимательская деятельность : учеб. пособие / Б. Е. Кузьменко. – Изд. 3-е, перераб. и доп. – М. : Юрайт, 2017. – 322 с.
17. Мельников А. М. Основи організації бізнесу [текст] : навч. посібник / за заг. ред. А. М. Мельникова [А. М. Мельников, О. А. Коваленко, Н. Б Пундяк] – К.: «Центр учебової літератури, 2013. – 200 с.
18. Шиндировський І. М. Основи бізнесу. Методичні вказівки і завдання для практичних занять. - Львів: вид-во ЛКА, 2003. – 58 с.

Допоміжна

1. Шиндировський І. М. Державне регулювання малого підприємництва / Шиндировський І. М. // Торгівля, комерція, підприємництво : збірник наукових праць. - Львів: ЛКА, 2014.- Вип. 17. - С. 56-60.
2. Шиндировський І. М. Організаційні форми суб'єктів господарювання / І. М. Шиндировський, Б. І. Кабаці // Підприємництво і торгівля : збірник наукових праць. - Львів: Видавництво ЛТЕУ, 2017.- Вип. 21. - С. 97-100.
3. Шиндировський І. М. Проблеми розвитку малого підприємництва в Україні / Шиндировський І. М. // Підприємництво і торгівля : збірник наукових праць. - Львів: ЛТЕУ, 2016. - Вип. 20. - С. 9-13.
4. Алієва-Барановська В. М. Глобальний бізнес : навч. посіб. / В. М. Алієва-Барановська. – К. : Ліра-К, 2013. – 560 с
5. Гой І. В. Підприємництво : навч. посіб. / І. В. Гой. – К. : ЦУЛ, 2013. – 368 с.
6. Економічна та майнова безпека бізнесу: навч. посіб. / Б. М. Андрушків, Л. Я. Малюта. –Тернопіль: ФОП Паляниця В. А., 2016. – 180 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Бізнес-Інформ. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.businessinform.net.
2. Вісник ЛТЕУ (Економічні науки). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.lute.lviv.ua/education/nauk-vydan/visnyk-ekon/>.
3. Державна служба статистики України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
4. Електронна бібліотека ЛТЕУ. — [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.dev.lac.lviv.ua/lib/.
5. Львівська наукова бібліотека ім.Стефаника НАН України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.lsl.lviv.ua>. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу :
6. Національна бібліотека України ім. В. Вернадського НАН України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>.
7. Підприємництво, господарство і право. – [Електронний ресурс]. — Режим доступу : pgp-journal.kiev.ua/.
8. Підприємництво і торгівля. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.lute.lviv.ua/education/nauk-vydan/visnyk-torg/>.
9. Проблеми економіки. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.problecon.com/.